

**INFORMATIEMAP
DIOCESAAN DIACONAAL WEEKEND
9 – 10 NOVEMBER 2013**

Mt 5, 14-17

Parochie en Caritas

Dienst Diocesane Caritas Bisdom Haarlem-Amsterdam

INLEIDING

Voor u ligt de Informatiemap over het Diaconale Weekend welke plaatsvindt op 9 en 10 november 2013. Deze Informatiebrochure is bedoeld om parochies en regio's te ondersteunen in het organiseren van een Diaconaal Weekend. Het thema voor dit Weekend is Parochie & Caritas. Diaconie en Caritas is het doen van naastenliefde, en is een activiteit van en vanuit de geloofsgemeenschap. Maar de praktijk wijst uit dat het niet dezelfde aandacht krijgt als gebouwen, vrijwilligers, liturgie en financiën. Het Diaconale Weekend gaat daarom dit jaar over de vraag hoe je parochie meekrijgt in de caritas. Over hoe we nu en in de toekomst Gods Woord ten uitvoer brengen. In de zorg voor elkaar, voor kwetsbare mensen. Voor hen hebben we veel harten, woorden en handen nodig. Deze brochure wil u daarbij inspiratie aanbieden met informatie over allerlei initiatieven en activiteiten. Wat zij gemeen hebben is dat zij een mogelijkheid bieden om de caritas in uw parochie een prominente plaats te geven in het parochielevens.

INHOUD

Inleiding en Inhoud	3
Voorwoord door Mgr. Dr. Jan Hendriks	4
De kracht van een Diaconaal Weekend	5
Informatie over:	
- De gastvrije parochie	7
- M25: jongeren door naastenliefde in de voetsporen van Jezus	8
- Activering van de parochie via de MOV	9
-Wij zijn samen onderweg met de WMO	10
- Caritas en Diaconie; over de fusie van PCI's	11
Kennismaking met:	
- Stichting Kerk en Minima Texel	14
- De Raad van Advies van Purmerend	15
- Het Schuldhulpmaatje uit Heerhugowaard	16
- Het Vluchtelingenwerk uit Hoofddorp	17
Liturgische- en liedsuggesties	18
Preeksuggestie	21
Slotwoord.	22

COLOFON

Deze Informatiemap is een uitgave van de Dienst Diocesane Caritas van het bisdom Haarlem-Amsterdam. Met dank aan allen die hebben bijgedragen aan deze brochure.

Bezoekadres Kruisweg 69, Haarlem

Postadres Postbus 1053, 2001 BB Haarlem

Telefoon 023-5112600

Email caritas@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Website www.bisdomhaarlem-amsterdam.nl (surf door naar: Afdelingen, Diaconie)

Een digitale versie is verkrijgbaar via de website van het bisdom, afdeling Diaconie en Extranet

VOORWOORD door Mgr. Jan Hendriks

Steeds meer mensen in onze samenleving worden er pijnlijk mee geconfronteerd: de economische crisis heeft ingrijpende gevolgen. In de toespraak bij zijn inhuldiging vroeg koning Willem Alexander er aandacht voor: veel mensen maken een moeilijke tijd door. Door faillissementen komen mensen op straat te staan, in 2011 hadden al meer dan twee miljoen huishoudens in Nederland een betalingsachterstand en er werd 30% meer een beroep op schuldhulpverlening gedaan dan in 2010. De werkloosheid in de Eurozone was in maart 2013 opgelopen tot 12,1%, in Nederland waren er 643.000 werklozen. Onder de jongeren is de werkloosheid veel hoger dan het gemiddelde: 15,5 % heeft geen werk, waardoor deze jongeren vaak geen toekomstperspectief hebben en dat is slecht en zelfs gevaarlijk. De voedselbank is helaas de snelst groeiende bank in Nederland, zo'n 35.000 huishoudens maken er gebruik van en de voedselbanken kunnen de groeiende behoefte niet aan. Dit zijn zomaar wat cijfers om duidelijk te maken: de (parochiële) caritas kan zich niet beperken tot af en toe een bloemetje voor de zieken, het is beslist noodzakelijk dat er wordt nagedacht over de vraag hoe de parochiegemeenschap kan worden betrokken in inzet voor caritas en dat er op dit terrein goed overdachte en gecoördineerde actie plaatsvindt. Daardoor laten we zien dat het beleven van het evangelie niet bij woorden blijft, maar vruchtbaar wordt in daadwerkelijk geleefde liefde en solidariteit met de meest kwetsbaren.

Daar komt nog bij dat bij velen in onze maatschappij de indruk is ontstaan dat geloofsovertuiging iets persoonlijks is en iets dat in je zit. Dat is natuurlijk wel waar, maar velen trekken daaruit de conclusie dat de godsdienstige overtuiging iets is dat je voor jezelf houdt en dat dan ook maar achter de voordeur moet blijven. Publieke stellingnames van kerkelijke leiders over sociale en ethische thema's worden al gauw gezien als het doorbreken van de scheiding van Kerk en Staat. Ten onrechte! De Kerkgemeenschap heeft vanuit de boodschap van het evangelie juist tot taak op te komen voor rechtvaardigheid en de menselijke waardigheid, zich uit te spreken en zelfs daarin een voortrekkersrol in te vervullen, mede door een concrete inzet voor wie vergeten dreigen te worden en fijngemalen tussen de raderen van onze samenleving.

Er is dus in onze tijd een bijzondere behoefte en urgentie om te komen tot een nieuwe diaconale bewustwording die leidt tot een inzet voor een meer rechtvaardige samenleving. Ik ben daarom bijzonder verheugd dat in het Diaconale Weekend dit jaar bijzondere aandacht wordt gevraagd voor de caritas in én vanuit de parochies. Daarbij wordt een bijzonder appèl gedaan op de Parochiële Caritas Instellingen: hoe kunnen deze PCI's de caritas ter plaatse versterken en de parochianen bij de concrete inzet voor de naasten betrekken? "Parochie en caritas" is het thema van de Dag van de Caritas bij gelegenheid waarvan deze brochure wordt verspreid. De brochure bevat allerlei informatie en tips om de Diaconale Zondag gestalte te geven en de caritas in en vanuit de parochie te versterken, ook door samenwerking in breder verband in ons bisdom. In de meeste gevallen kiezen PCI's een concreet project uit waarmee zij zich engageren en waarvoor zij op de Diaconale Zondag extra aandacht vragen. Van harte hoop ik dat de Dag van de Caritas de PCI's mag inspireren en dat die - bijvoorbeeld bij gelegenheid van de Diaconale Zondag - in de parochies velen mogen motiveren om zich in te zetten voor al degenen die het in onze samenleving steeds moeilijker krijgen.

+J.W.M. Hendriks,
vicaris-generaal en hulpbisschop van Haarlem-Amsterdam

DE KRACHT VAN EEN DIACONAAL WEEKEND

Het Diaconaal Weekend wil de **diaconale opdracht** van de parochie **zichtbaar maken**.

Zowel voor mensen in nood als voor hen die zich om hen bekommeren. We doen onszelf als kerk te kort als we het gezelschap van gewone en kwetsbare mensen niet in de buurt hebben. Waren gewone mensen, mensen aan de onderkant, niet ook het normale gezelschap van Jezus?

Naast de noden zien we ook de kracht van mensen. Als diaconie alleen verstaan wordt als reactie op nood en armoede, gaat het mis. Er valt te leren en zelfs plezier te beleven aan dit gezelschap.

Als christenen, als parochiegemeenschap, willen we op allerlei manieren solidair zijn met mensen in nood en er voor hen zijn met hulp en aandacht. Door middel van het Diaconaal Weekend wordt dit zichtbaar gemaakt voor mensen binnen en buiten de parochie. Dat zichtbaar maken van onze diaconale opdracht kan op verschillende manieren. Waar het echter om gaat is dat de mensen zich bewust worden dat de parochie een diaconale opdracht heeft en dat aan die opdracht op velerlei manieren kan worden gewerkt.

Het Diaconaal Weekend heeft meerdere doelen.

- Diaconaal Weekend is een **vast punt** in het jaar waarop de diaconale opdracht van de parochie centraal staat.
- In dit weekend wordt **zichtbaar** gemaakt wat er op diaconaal gebied in de parochie gebeurt.
- Daarmee werk je aan **diaconale bewustwording** van noden in de omgeving zoals bijv. financiële nood en de bijkomende problemen, huiselijk geweld, eenzaamheid.
- Onder diaconie vallen **uiteenlopende activiteiten** die in een diaconaal weekend worden samengebracht. Dit kan de samenwerking met kerkelijke en maatschappelijke organisaties bevorderen.
- Je brengt een **kader** aan, waardoor er samenhang ontstaat tussen de verschillende diaconale activiteiten;
- en werkt aan **beeldvorming** over de kerk naar buiten toe.
- **Jongeren** kunnen laten zien wat zij in huis hebben. Zij vinden het prachtig om actief bezig te zijn. Het is aan te bevelen om groepen jongeren uit Vormsel-, Provider- DiaconAction- en M25 groepen te betrekken bij het thema en hen mee op pad te sturen.
- En waar het uiteindelijk allemaal om te doen is: (groepen) mensen in nood uit de eigen omgevingen voelen zich **gezien en gehoord**.

Het organiseren van een Diaconaal Weekend

De initiatiefnemers zijn voor de organisatie van het Diaconaal Weekend zijn veelal bestuursleden van Parochiële Caritas Instellingen. In diverse regio's is inmiddels vanuit het regio-overleg een werkgroep Diaconaal Weekend gevormd. Zij komen in het voorjaar bijeen, kiezen een organisatie waar zij mee samen werken en nemen contact met hen op voor de invulling van een informatieavond en medewerking aan vieringen. Het initiatief wordt ook wel genomen door de werkgroep diaconie, de pastor, of het parochiebestuurslid met de portefeuille diaconie. De ervaring leert dat een geslaagd Diaconaal Weekend begint bij een overleg tussen de verschillende velden van de parochie.

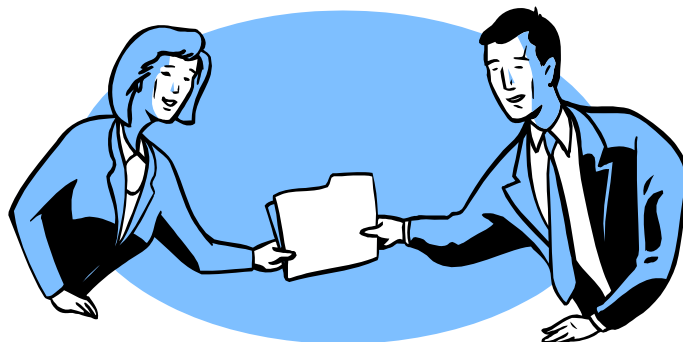
De initiatiefnemers verzamelen een aantal mensen om na te denken over de keuze voor een **diaconaal project**. Als de noden herkenbaar zijn en dicht bij huis, voelen parochianen zich eerder betrokken en zijn eerder bereid te helpen. De opbrengst van de **collecte** kan bestemd zijn voor het gekozen diaconale project. De opbrengst van de collecte kan overhandigd worden aan het gekozen diaconale project. Dit zorgt tevens voor een gelegenheid om bij het project op bezoek te gaan.

Wat moet er gebeuren en wie doet wat. Een eenvoudig **draaiboekje** helpt om een overzicht te maken van de stappen die moeten worden gezet. Daarnaast is het maken van een draaiboekje, zeker als u evalueert, van waarde voor de organisatie van het Diaconaal Weekend in het volgende jaar.

Overleg tijdig, geef de mensen en groepen waarmee u wilt werken de tijd om zich voor te bereiden. Denk aan de PR, de pastor/liturgiegroep, de koren. Reserveer tijdig de ruimtes voor bijeenkomsten.

Het weekend zelf en de steun aan een project of organisatie leent zich uitstekend voor **publiciteit**. Nodig een journalist uit, verstuur persberichten en maak gebruik van **sociale media**. Het zal iedereen goed doen als de Kerk weer eens positief in de schijnwerpers komt.

Een belangrijks punt komt eigenlijk pas na afloop, **de evaluatie**. Is alles goed en volgens plan verlopen? Zijn er voor de volgende keer leer-en verbeterpunten? En vergeet niet: een enthousiast verhaal over een goed verlopen Diaconaal Weekend is ook weer een persbericht waard! En laat ook andere Pci's genieten van een positief resultaat. Stuur een kort berichtje naar de redactie van de Caritas Nieuwsbrief, zodat ook anderen Pci's geïnspireerd kunnen worden.

JAWij zijn
gastvrij!**NEE**Dat zijn
wij niet

Steeds meer parochies en PCI's hebben het beeld van een gastvrije parochie voor ogen. Gastvrij zijn voor anderen, die naar je toekomen. Maar zeker ook er zelf op uit gaan naar andere mensen.

De betekenis van 'gastvrijheid' leunt tegen de betekenis van 'welkom' aan.

Het betekent:

1. een vreemdeling of gast, vriend bij zich in huis ontvangen, huisvesten
2. als gast ontvangen worden
3. gasten en vreemdelingen vriendelijk ontvangende, gastvrij, herbergzaam

Het is een prachtig ideaal, dat ook bijbels gefundeerd is.

In de praktijk merken we vaak dat we als parochie vastzitten in de routine van de dagelijkse activiteiten of praktische zaken en komt al snel de vraag op "hoe worden we dan met elkaar die gastvrije kerk? Hoe zoeken we nieuwe wegen en nieuwe samenwerkingen?" Ook in onszelf kunnen drempels zitten, omdat we als vrijwilligers denken dat pastores dit op moeten pakken en we niet overzien wat we over ons afroepen als we met elkaar anders gaan werken.

Toch is het niet zo moeilijk om een gastvrije kerk te worden. Laten we eens kijken welke bron onze traditie geeft.

Er is veel te zeggen over gastvrijheid in de bijbel. In het Oude Testament was het een verplichting (Gen 18, het verhaal van de drie bezoekers aan Abraham). Het volk Israël was immers zelf als vreemde in Egypte geweest. En bovendien is gastvrijheid verlenen en ontvangen van belang om te overleven in de woestijn. In het Nieuwe Testament is het Jezus die de gastvrijheid laat zien, met name naar mensen die in de samenleving niet zo goed liggen, prostituees, belastingambtenaren, romeinen. Ook Jezus zelf wordt gastvrij ontvangen bij Martha en Maria, bij de Simon de Farizeeër (de vrouw die hem zalft, Lucas 7,36-50). In de traditie van de kerk hebben kloostergemeenschappen de gastvrijheid altijd hoog gehouden. Ook vandaag nog inspireren zij ons en zijn daarmee een voorbeeld voor parochies. We komen dan als vanzelf op de vraag of dit ook ons ideaal is. En of dit in onze parochiële praktijk daadwerkelijk gebeurt.

Drs. Ellen Hogema

Naschrift redactie.

Mogelijk kan de brochure "Diaconie in 10 woorden" u behulpzaam zijn bij een oriëntatie op een gastvrije parochie. Dit dunne en prettig leesbare boekje beschrijft 10 diaconale woorden ter inspiratie voor iedereen die al in de diaconie actief is of actief gaat worden. Het vrijwilligerswerk verandert. Er wordt steeds minder van vrijwilligers gesproken, maar van actieve gelovigen. En die actieve gelovigen willen geïnspireerd worden en wil zijn of haar persoon ontplooien. Deze brochure gebruikt tien kernwoorden om te laten zien uit welk gelovig perspectief en persoonlijke vaardigheden het diaconale werk bestaat.

Schrijfster is drs. Ellen Hogema, coördinator van het Katholiek Maatschappelijk Activeringswerk Solidair Groningen & Drenthe.

Het boekje (2012, 54 pag.) is vrij te downloaden via: www.solidairgroningendrenthe.nl/nieuws/nieuws-archief/147-diaconie-in-tien-woorden. Wie het boekje gedrukt wil hebben kan € 2,95 overmaken naar ING Banknummer 5965005 t.a.v. STVA te Zeist (tevens naam, adres en postcode vermelden), en kan daarna het boekje per post thuis krijgen (zolang de voorraad strekt).

M25: jongeren door naastenliefde in de voetsporen van Jezus

M25 is een project dat jongeren tussen 12 en 18 jaar uitdaagt en ondersteunt om zich in te zetten voor de zwakkeren en kwetsbaren in de samenleving die best een steuntje in de rug kunnen gebruiken.

De naam M25

Oorspronkelijk is M25 ontstaan in Delft. De naam M25 komt van Mattheüs 25 (evangelie volgens Mattheüs, hoofdstuk 25) waarin staat:

“Want Ik had honger en jullie hebben Me te eten gegeven, Ik had dorst en jullie hebben Me te drinken gegeven, Ik was vreemdeling en jullie hebben Me opgenomen. Ik was naakt en jullie hebben Me gekleed, Ik was ziek en jullie hebben naar Me omgezien, Ik zat in de gevangenis en jullie kwamen naar Me toe.” ... “Ik verzeker jullie, alles wat je voor één van deze minste broeders van Mij hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan.”

Wat doet een M25-groep?

Een M25 groep zet zich in voor mensen die het moeilijk hebben in de streek of stad van de eigen woonplaats. Er wordt gewerkt met bijvoorbeeld de voedselbank, het opvanghuis voor dak- en thuislozen, de jeugdgevangenis, een ziekenhuis of een verzorgingshuis.

Samen met mensen van die organisaties worden de jongeren op het vrijwilligerswerk voorbereid en vervolgens gaat de M25 groep aan de slag.

Een M25 groep in uw parochie?

Natuurlijk is het een goed idee om een M25 groep te beginnen in uw parochie, mits u daar natuurlijk genoeg draagvlak voor weet te creëren. Op www.mtwentyfive.nl kunt u terecht voor meer informatie. Gaat u naar het kaartje ‘Waar is M25?’ Dan kunt u klikken op de verschillende bisdommen die aan M25 doen. Wanneer u hierop klikt wordt u doorgestuurd naar de M25 website van het betreffende bisdom. Op deze website kunt u nog meer informatie vinden, zo ook een stappenplan voor het opzetten van een M25 groep.

Vooraf doen!

Om te beginnen met een M25 groep moet u ‘vooral doen’. Door te doen zal de groep meer gestalte krijgen, evenals de activiteiten. Veel zegen en succes!

Kristel van der Loop, projectmedewerker Jongeren en Diaconie
Bisdom van 's-Hertogenbosch – Kvanderloop@bisdomdenbosch.nl

Activering van de parochie via de MOV

Iemand heeft me onlangs gevraagd: “Moeten we ons als kerk wel met ontwikkelingssamenwerking bezighouden? Onze eigen kerk heeft het al moeilijk genoeg.” Behalve dat missie niet geheel hetzelfde is als ontwikkelingssamenwerking, zitten er veel meer kanten aan het verhaal dan alleen de beweging van Noord naar Zuid. Om het anders te zeggen: een kerk die niet dient, dient tot niets.

Als we het kruis opvatten als 2 poten, dan kan de verticale poot worden gezien als de relatie tussen God en de mens en de horizontale poot als de onderlinge verbondenheid tussen mensen. Op die horizontale tak wordt de zorg voor mensen verstaan als diaconie, en zorg voor mensen veraf als missie, en soms: internationale diaconie. Het gaat uit van dienstbaarheid, jezelf wegschenken. Hoe edelmoedig dit ook klinkt, het is zelden zo dat alleen de “ontvanger” hier beter van wordt. Iedere actie heeft een ontmoeting in zich, het raken van culturen en personen en dus een wederkerigheid. Wanneer een parochie zich inzet voor een dergelijk diaconaal project levert het vaak een enorme levendigheid op. Mensen voelen zich betrokken en willen zich voor korte of langere tijd inzetten voor het project. Het wordt een gedeeld goed. Niet zelden geeft zo’n diaconaal project daardoor een enorme impuls aan de eigen parochie. Het dienen levert vragen op: Waarom is rijkdom in de wereld zo onrechtvaardig verdeeld? Wat is de verhouding tussen Noord en Zuid, tussen ons en hen? Wat is de verhouding tussen ons en onze kerk? Waarom doen we dit? Welke rol heb ik in het hele verhaal te spelen? Het zijn existentiële vragen die de mens thuisbrengt tot de gemeenschap van gelovigen, de parochie. Het handelen is een impuls tot overwegen en het overwegen een impuls tot geloof.

Een parochie die midden in zo’n proces zit, is de parochie van Wieringerwerf. Zij zijn zich gaan inzetten voor een project in Burundi. Het heeft een grote betrokkenheid opgeleverd binnen de parochie, is de ervaring van Ineke Klaver-Boonstra, die aan de wieg heeft gestaan van deze ontwikkeling. Wat begon als de activiteit van een deel van de pastoraatsgroep is iets geworden waar iedere parochiaan op zijn minst mee in aanraking is gekomen. Ook zij ziet dat het niet alleen om een beweging gaat van Noord naar Zuid, van binnen naar buiten. Sterker nog, het is wellicht eerder: van buiten naar binnen. Het brengt de wereld in de kerk. En in die wereld lopen genoeg mensen die nu nog niet in de kerk te vinden zijn.

Evert Veldman, missiesecretariaat bisdom Haarlem-Amsterdam
missiesecretariaat@bisdomhaarlem-amsterdam.nl

Wij zijn samen onderweg..... met de WMO!

De aanhef van een kerklied dat ons doet denken aan de jaren zeventig. Toch is de idee die er onder ligt verborgen van alle tijden. Alleen we gaan nu vaak als pelgrims naar verre bestemmingen of lopen in eigen land een lange afstandsroute zoals het Pieterpad.

Ook als leden van een parochiegemeenschap zijn we samen onderweg. Soms kruist iemand ons pad en dan lopen we een tijdje samen op. Soms dreigt iemand uit te vallen en dan zorgen we voor een fles water of een opbeurend woord.

Uitdaging en opdracht:

Dat samen onderweg lijkt ook min of meer het Credo te zijn van onze beleidsmakers in Den Haag. Iedereen moet zoveel mogelijk zelf lopen, zelf zijn weg zoeken en zelf er op letten of er voor de nacht een slaapplek is. Alleen in uiterste nood rukt er nog een ambulance voor je uit en dan wel nadat je eerst al je eigen middelen hebt aangewend en een beroep hebt gedaan op iedereen in je naaste omgeving, die mogelijk een tijdje met je mee wil lopen. Deze nieuwe denkwijze maakt dat parochiegemeenschappen en daarbinnen de Caritasgroepen zich gesteld zien voor een nieuwe uitdaging.

Kennen we de mensen binnen onze gemeenschap en daarbuiten die dreigen het marstempo niet te kunnen bijhouden? Zo we de mensen al kennen, zijn we dan ook in staat met hen mee te lopen of op enigerlei wijze hulp te bieden? Hebben we er al over gedacht hoe we mensen kunnen vragen die bereid zijn een eindje met de zwakkeren onderweg te gaan? Met andere woorden: Hoe maak je vrijwilligers actief en hoe voorkom je dat je alleen maar vist in de vrijwilligersvijver met pas gepensioneerden?

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO)

De Wet Maatschappelijke Ondersteuning vraagt van de gemeenten om er te zijn voor mensen die niet in staat zijn zelf vorm te geven aan hun leven omdat zij door handicap, beperking of anderszins daartoe niet of onvoldoende in staat zijn.

De "Haagse overheid" heeft het voornemen veel meer zaken naar de gemeenten over te hevelen omdat het dan dicht bij de burger komt. Het gemeentehuis is dichterbij dan het Binnenhof zou je kunnen zeggen. Maar veel gemeenten kampen met problemen als het erom gaat al die nieuwe taken een goede plaats te geven binnen het beleid en vooral ook het budget.

Probeer je eigen netwerken aan te spreken, zet mensen in hun eigen kracht, los het eerst zo mogelijk zelf op, zijn zo enkele kreten. In dat spanningsveld zal een extra beroep worden gedaan ook op kerkgenootschappen, moskeeën en andere concentratiepunten waar mensen samen komen.

Aandachtspunten

- Wat weet u van de WMO ?
- Hoe gaan we om met de vraag van mensen die minder uren hulp krijgen of concreet, die hun leefomgeving zien verschromelen?
- Heeft U als Caritas al een beeld van welke mensen in uw parochie het betreft?
- Heeft u al in kaart gebracht wat er in uw gemeente is aan hulpprojecten zoals Boodschappendienst, Maatjesprojecten, begeleiding e.d.
- Heeft U als Caritas al iemand van de afdeling WMO van Uw gemeente uitgenodigd om uitleg te komen geven zodat u weet wat er speelt?

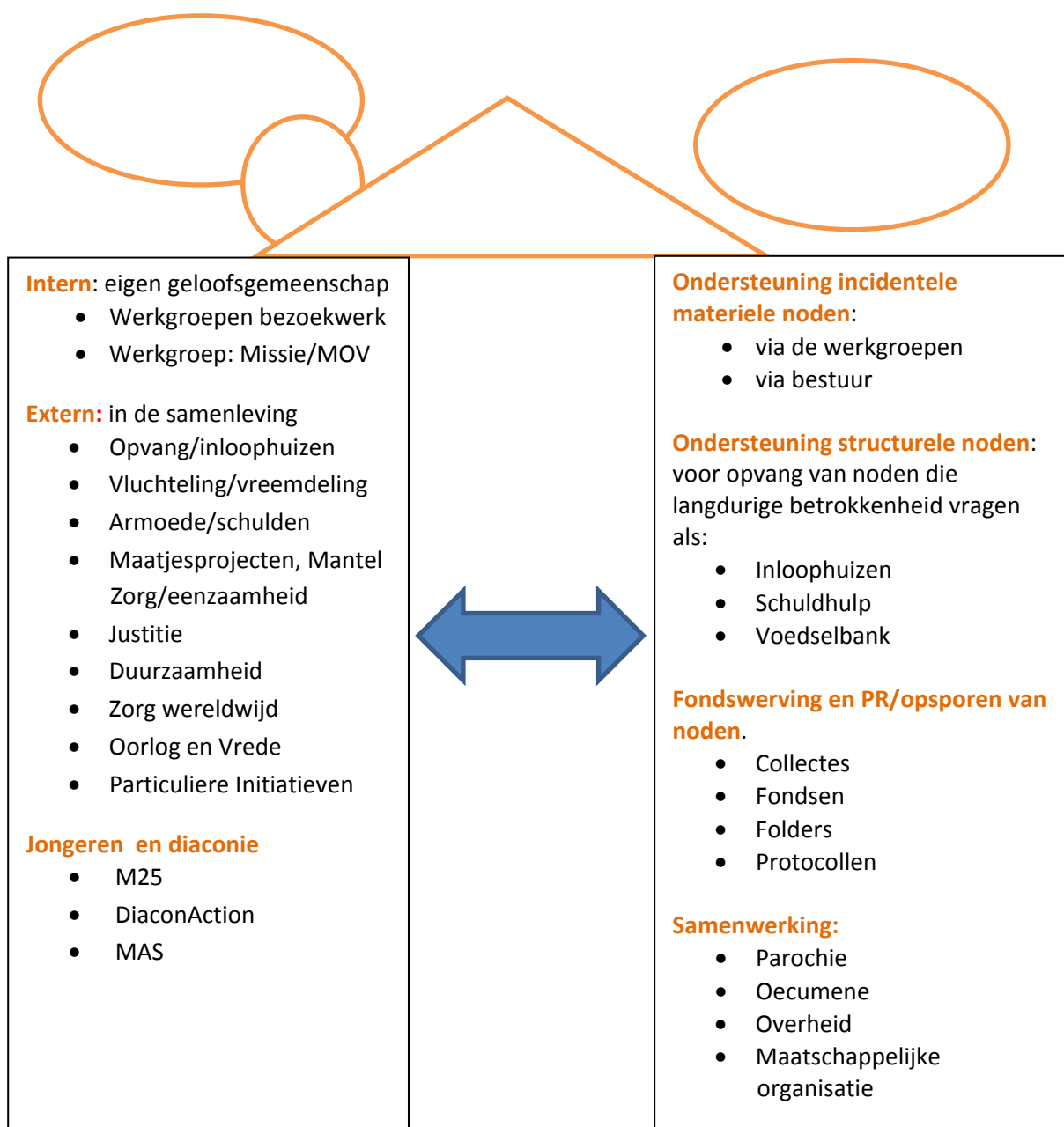

Tom van Meijgaarden

Caritas en diaconie: Samenwerking om een menswaardig bestaan.

Over fusies en samenwerking van PCI's door Ina van de Bunt, diaconaal medewerkster van het Aartsbisdom Utrecht.

 Dienst aan de naaste, het bemiddelen van Gods liefde als bron van handelen van waaruit getracht wordt, aan ieder mens als beeld en gelijkenis van God, recht te doen.

PCI SAMENWERKEN OF FUSIE LEVERT EEN KWALITEITSSLAG OP.

Binnen het Aartsbisdom Utrecht is sinds enige jaren ervaring opgedaan met gefuseerde PCI-en. De meeste weerstanden zijn inmiddels overwonnen en de meerwaarde van samenwerken wordt duidelijk. Een nieuwe situatie schept kansen om oude, soms vastgeroeste beelden en vooronderstellingen te doorbreken. De 300 PCI -en zijn via de fusie teruggebracht naar 45 PCI-en. De belangrijkste aandachtspunten op een rij na het tot stand komen van de fusie:

Bestuur:

Er is gekozen voor vernieuwing én continuïteit. In het nieuwe bestuur was het noodzakelijk dat er fris bloed kwam. Oude bestuursleden die hun termijnen erop hadden zitten konden geen benoeming meer krijgen. Slechts als de kwaliteit van besturen (bv penningmeesterschap) in het geding zou zijn kon na toetsing alsnog een benoeming voor 2 jaar afgegeven worden. Het nieuwe bestuur kon alleen aan de slag met een beleidsplan en een werkplan.

Financiën:

Iedere PCI werd geacht om de samenstelling van het eigen vermogen te bekijken en eventueel te herwaarderen, waarna het samengevoegd kon worden. Dit ijkpunt bleek een goed moment om eens kritisch naar het geheel te kijken. Ook werd zichtbaar of de besteding van het vermogen wel conform het reglement was gebeurd. Het financieren van een geluidinstallatie in de kerk is zo'n miskleun! Vastgestelde notarieel geormerkte gelden blijven besteed worden aan het omschreven doel maar dan wel binnen het vergrote gebied. (behoudens locatie bepaald).

Organisatie:

De praktijk leert dat er over het algemeen sprake is van een bestuur met werkgroepen. Een Raad van Advies wordt zelden geëffectueerd. Daarbij is er een duidelijk verschil zichtbaar tussen het platteland en de stad. Op het platteland: De nieuwe parochie wordt gevormd door verschillende dorpen die allemaal hun eigen kerk en PCI kenden. Om recht te doen aan de nabijheid blijven hier werkgroepen PCI bestaan met vaak oude bestuurders die wel actief willen blijven. Ze werken veelal met een eigen budget maar zijn verantwoording schuldig aan het nieuwe bestuur als het gaat om de financiën en om de inhoud. Naast de lokale betekenis hebben zij ook van doen met de gezamenlijke besteding van bovenlokale initiatieven die via het beleidsplan en werkplannen vastgesteld worden. Zo groeit solidariteit en wordt er geleerd om over eigen grenzen (lees eigen oud vermogen) heen te kijken. In de stad: Veelal was er reeds sprake van samenwerking door middel van IPCI-en. Het nieuwe bestuur diende echter wel met een aantal nieuwe mensen verder te gaan. Het gaf tevens de gelegenheid om eens opnieuw naar de sociale kaart te kijken en opnieuw prioriteiten te stellen.

Begeleiding:

In het aartsbisdom hebben de 5 diocesane diaconale werkers die betaald worden uit de afdracht van PCI-en (sinds eind jaren negentig) en die zich inzetten voor de ontwikkeling van diaconie in de parochie en van de PCI, dit fusieproces begeleidt. Zij hebben persoonlijk contact met hen. Ze begeleiden op maat en organiseren een diocesaan aanbod voor de meest voorkomende vragen. Ze hebben geholpen bij de nieuwe beleid - en werkplannen vanuit gestandaardiseerde modellen en bevorderen de samenwerking op alle fronten.

WAT IS ER GEWONNEN?

Na 2 jaar mogen we vaststellen dat er een kwaliteitsslag wordt geleverd. De nieuwe mensen brengen duidelijk nieuw elan binnen. Ze kunnen oude zekerheden en vanzelfsprekendheden achter zich laten zoals er zijn:

De relatie tussen de parochie en de PCI:

Het samenwerken leidt er ook toe dat diaconie in de parochie sterker inhoudelijk wordt juist als het om samenlevingsproblemen gaat. In het aartsbisdom zijn er binnen het team pastoraal werkenden die meer specifiek de diaconie behartigen en een brug slaan tussen het werk in de parochie en het werk van de PCI. Beide kennen een eigen verantwoordelijkheid maar ze zouden niet zonder elkaar moeten kunnen. Dit samen werken vertaalt zich in vormen van 'herbergen', acties voor voedselbanken, schuldhulpmaatjesprojecten, soms lokale activiteiten en ook regionaal. Oude vanzelfsprekendheden worden onder de loep genomen, zoals er zijn: Het bloemetje in de parochie voor iedere tachtigjarige. Dit gebaar van de parochie komt niet meer vanzelfsprekend uit de portemonnee van de PCI. Een vaste bijdrage aan de reis naar Lourdes is niet meer aan de orde; wel een bijdrage wellicht voor iemand die het niet zelf kan bekostigen. Wel een training van vrijwilligers voor het bezoekwerk binnen de regio maar niet zomaar aan een uitstapje.

Het signaleren van armoede:

Signaleren is niet eenvoudig. Het is nodig om een netwerk binnen het maatschappelijk middenveld te hebben, binnen eigen parochie en zo mogelijk ook bij de overheid. Er zijn (oecumenische) initiatieven ontwikkeld om gezamenlijk streekeigen, of stedelijk de specifieke noden in een sociale kaart vast te leggen en een signaleringsnetwerk te realiseren. De vrijwilligers in de parochie worden gezien als bezoekers die signalen kunnen doorgeven en hierop getraind kunnen worden. Inmiddels zijn er goede protocollen voor individuele hulpverlening en modellen van bereikbaarheid.

Publiek zichtbaar zijn:

Niet achter de geraniums maar in de voortuin! Dit is een breuk met het oude beleid. Caritas was een privaat gebeuren waarbij gever en ontvanger het liefst zo onzichtbaar mogelijk waren. Dit is heel wat anders dan het borgen van privacy. Dat staat buiten kijf. Echter, door als kerken als PCI 'zichtbaar' zich het lot van mensen aan te trekken wordt hiermee een evangelische daad gesteld. De sociale leer wordt in praktijk gebracht en laat zien, soms ook kritisch, dat de menselijke waardigheid uitgangspunt van handelen is op grond van de belofte van het Koninkrijk Gods. Een visioen dat door daadkracht publiek gemaakt wordt. De ene keer is het helpen onder protest door bij de gemeente wantoestanden te signaleren en het gesprek hierover aan te gaan, de andere keer is het een bijdrage leveren aan het realiseren van het schuldhulpmaatjesproject en hier ruchtbaarheid aangeven. Een mooie folder, een verslag in het parochieblad of de buurtkrant. Een eigen website of goed zichtbaar met logo op de site van de parochie.

Fondswerving:

Gezamenlijk sta je sterker om de meer structurele noden aan te pakken en hiervoor fondsen te werven. Op het platteland worden deze mogelijkheden verkend rond bv diaconale steunpunten als ook bijvoorbeeld kerksluiting in het geding is en leefbaarheid een item is. Door de fusies is een kwaliteitsslag gemaakt, zowel financieel maar vooral als het om hulp en aandacht voor de noden in de samenleving gaat.

Solidariteit:

Er rest nog één nieuw aandachtspunt waaraan gewerkt kan worden. Het betreft het solidariteitsbeginsel tussen de nieuwe gefuseerde PCI-en. De vermogens zijn zeer ongelijk verdeeld. Nu het 'zitten op eigen vermogen' door de fusie toch doorbroken is, zou het een mooie volgende stap zijn als de grote, de kleintjes waar nodig, zouden kunnen helpen.

Zo blijft er werk aan de winkel en bewandelen we samen de weg van de caritas.

Stichting Kerken en Minima, Texel

Sinds 1998 is de **Stichting Kerken en Minima Texel** actief .

Deze stichting waarin verschillende kerkgenootschappen van Texel , te weten Doopsgezind , Katholiek en Protestant samenwerken , is opgericht om hulp te bieden aan Texelaars die in financiële nood verkeren .

Doel: de hulp is bedoeld voor die gevallen waarin hulp uit andere bronnen niet mogelijk of ontoereikend is .Wie voor deze steun in aanmerking wil komen moet op Texel woonachtig zijn , maar hoeft niet bij een kerk aangesloten te zijn . Hulp wordt verleend in de vorm van renteloze leningen en (kleine) giften .

Bondgenoten: bij het zoeken naar oplossingen wordt ook gekeken naar en /of contact gezocht met andere instanties die mogelijk nadere informatie kunnen verstrekken of kunnen helpen met (de aflossing van) de schulden .

Deze instanties zijn o.a. het team Werk, Inkomen en Zorg (WIZ) van de gemeente Texel, Kredietbank Nederland, Texels Welzijn, waaronder o.a. Maatschappelijk Werk is opgenomen , Bewindvoering Texel en Stichting Broodnodig (de voedselbank) .

Ook wordt zo nodig contact opgenomen met de schuldeisers zoals Woontij (de woningstichting) , energiebedrijven, zorgverzekeraars en deurwaarders.

Bronnen van inkomsten: de Stichting tracht haar doel te verwezenlijken door vaste jaarlijkse bijdragen van de aangesloten kerken en twee collectes per jaar bij deze kerken .

Hiernaast probeert het bestuur bijdragen / giften van andere instellingen en (particuliere) personen te verkrijgen door de problematiek onder de aandacht te brengen bij de Texelse bevolking . In grote lijnen worden de resultaten van de activiteiten via de kerkenbladen en de Texelse Courant jaarlijks gepubliceerd .

Vakantieproject: de Stichting beschikt over een caravan die gratis een week beschikbaar wordt gesteld aan personen die anders niet met vakantie zouden kunnen.

Organisatie: per 1 januari 2008 is de Stichting door de Belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI) . Dit houdt in dat giften van particulieren aftrekbaar zijn bij de aangifte van de inkomstenbelasting .

Het bestuur van de Stichting bestaat uit 8 afgevaardigden van de diaconie/caritas van de deelnemende kerken en alle werkzaamheden worden belangeloos verricht .

Het huidige dagelijks bestuur bestaat uit : H.M. Ran, voorzitter. P.J. Breman, secretaris. H.Boekel, penningmeester. **Meer informatie:** Harry Ran, email: hvanran@texel.com

De Raad van Advies van Purmerend

In de loop van 2009 heeft het bestuur van de PCI Purmerend besloten om een Raad van Advies in te stellen. Een club mensen, die midden in de samenleving staat en het bestuur adviseert over hulpvragen. Het is uiteindelijk het bestuur dat beslist over de gelden.

De Raad van Advies van Purmerend is met veel enthousiasme aan het werk gegaan. In het begin was het nog niet zo druk, maar in de loop der jaren is het werk behoorlijk gegroeid. Zelfs zo erg gegroeid dat het boven onze hoofden dreigde uit te stijgen. Waar lag dat aan? We hadden inmiddels afgesproken dat we langs twee wegen hulp zouden bieden. Individuele financiële hulp voor noodgevallen en een luisterend oor voor mensen die in nood zitten met doorverwijzing naar de juiste instanties. Inmiddels hebben we ook een derde tak aan de boom, namelijk de hulp aan instanties zoals de voedselbank, maar ook specifieke acties richting grotere groepen mensen, die in de verdrukking zitten. Goede samenwerking met diverse instanties is een voorwaarde voor succes. Vandaar dat we in Purmerend een ketenoverleg hebben georganiseerd, puur en alleen om de cliënten zo goed mogelijk te helpen.

Tot slot moet gezegd worden dat de diverse werkzaamheden op ons, als vrijwilliger, een behoorlijk beslag legden. We hebben derhalve besloten onze werkwijze per 1 april aan te passen. Dit hebben we in een folder vastgelegd. De verantwoordelijke wethouder heeft tijdens de Paasviering in onze kerk de eerste folder in ontvangst genomen.

De kerk is nu het centrale punt van armoedebestrijding geworden en ja, zelfs de gemeente komt naar de kerk om met ons te spreken.

Voor meer informatie: Vincent Nijenhuis: vnijenhu@chello.nl

HET SCHULDHULPMAATJE-PROJECT IN HEERHUGOWAARD

Het Schuldhulpmaatje-project in Heerhugowaard kan terugzien op een succesvolle ontstaansgeschiedenis. Dit betekent niet dat het altijd even gemakkelijk is gegaan, maar het uiteindelijke resultaat is iets om dankbaar voor te zijn. In die ontstaansgeschiedenis heeft een aantal factoren een belangrijke rol gespeeld.

Allereerst de samenwerking tussen diaconieën en parochiële caritasinstellingen (PCI) van de kerken en een aantal andere humanitaire organisaties binnen het Platform Armoedebestrijding (PAH). Wij waren er allen van overtuigd, dat het gaat om een project dat wezenlijk goed is, d.w.z. dat het vanuit de Caritas-gedachte een bijdrage aan het algemeen welzijn kan leveren die ertoe doet, die echt verschil maakt.

En daarnaast hielden we ons in periodes waarin het wat minder liep, maar vast aan een uitspraak van Nadja Jungmann, Lector rechten, schulden en incasso van de Hogeschool Utrecht.

“Vrijwilligersprojecten schuldhulpverlening zijn dieseltreinen. Het kost veel tijd en moeite om ze te ontwikkelen, maar als ze eenmaal op gang zijn dan staan ze ook stevig op de rails.”

Halverwege 2011 is vanuit het PAH het initiatief genomen deel te gaan nemen aan het landelijk georganiseerde SchuldHulpMaatje-project (SHM; zie: www.schuldhulpmaatje.nl). Hierbij was een cruciale factor dat de begin-overeenkomst met de landelijke project-alliantie, medeondertekend is door de wethouder van Sociale Zaken onder de toezegging dat hij zorg zou dragen voor de coördinatie tussen gemeente en schuldhulpmaatjes.

Het SHM-project is ontstaan, nadat uit een onderzoek naar hulpverlening door kerkelijke organisaties bleek, dat de effecten van de kredietcrisis en economische neergang resulteerden in een toename van meer dan 20% van het aantal aanvragen voor individuele financiële hulp bij de diaconieën en caritas instellingen van de gezamenlijke kerken. In de meeste gevallen bleek het geven van een incidentele ondersteuning nauwelijks zinvol, omdat het probleem meer structureel van aard was en slechts een indicatie van veel meer schulden. Wat deze mensen veelal nodig hadden, en wat de kerken niet konden bieden, was meer structurele hulp bij het oplossen van hun problemen.

Schuldhulpmaatjes zijn vrijwilligers die door professionele schuldhulpverleners worden opgeleid tot het verkrijgen van het officiële schuldhulpverleningscertificaat volgens de vastgelegde norm (NEN 8048). Zij werken vanuit een diaconale vrijwilligersorganisatie, zoals het PAH. Zij geven preventief hulp aan mensen die moeite hebben met hun administratie, bieden ondersteuning aan mensen die een traject van schuldhulp doorlopen en geven nazorg wanneer de schuldhulp is afgerond. Hun activiteiten ondersteunen de inzet van gemeentelijke professionele hulpverlening en vinden plaats in onderling overleg. In Heerhugowaard verloopt dit overleg op een voorbeeldige wijze tussen een coördinator binnen de groep schuldhulpmaatjes en een coördinator binnen de gemeente.

Een heel sterke kant van de schuldhulpmaatjes is dat ze dicht bij de mensen kunnen staan om hen te helpen te ontdekken waar hun problemen precies liggen of hoe ze ontstaan zijn. Hierbij zij vermeld, dat de hulpvragers die in aanmerking komen voor een schuldhulpmaatje zeker niet uitsluitend worden aangemeld door de kerken, maar ook – en eigenlijk nog in groter mate – door het Leger des Heils, via de website van de landelijk projectalliantie, De Wering, Kern 8, Woonwaard en ook door de gemeente zelf. Een ander belangrijk punt is, dat ieder die zich meldt voor hulp, ongeacht identiteit, ras, geloofskeuze, indien mogelijk geholpen zal worden door schuldhulpmaatjes (als ze beschikbaar zijn, vanzelfsprekend).

Daarnaast heeft een belangrijke rol gespeeld, dat het Platform, dankzij een unaniem door de gemeenteraad aangenomen motie van CDA en PVDA, een zodanige subsidie heeft gekregen dat het daarmee over voldoende fondsen kan beschikken om het SchuldHulpMaatje-project tot en met 2013 te kunnen continueren. U begrijpt, dat wij ons in Heerhugowaard gelukkig prijzen met een dergelijk project.

Haarlemmermeerse kerken en de grensgevangenis op Schiphol

Sinds de brand in het detentiecentrum voor uitgeprocedeerde asielzoekers op Schiphol, waarbij 11 asielzoekers om het leven kwamen vragen een aantal parochies in goede samenwerking met protestantse gemeenten regelmatig aandacht voor de schrijnende situaties, die zich bij de opsluiting van vreemdelingen voordoen. Zij doen dit in overleg met Vluchtelingenwerk en Amnesty International en soms andere organisaties (zoals het Jeanette Noëlhuis, de moskee en het humanistisch verbond). Burgemeester en Wethouders en de gemeenteraad worden ook regelmatig hierbij betrokken. Ook is er contact met de directie van het detentiecentrum.

In de contacten worden voorstellen gedaan voor alternatieven voor detentie en verbeteringen van het regime. Structureel zou er veel moeten veranderen. Bewustwording van de situatie in de gevangenis en over de mensen, die er terecht komen naar de inwoners van de Haarlemmermeer, op wiens grondgebied de gevangenis ligt, is daarbij een belangrijke taak. Dit gebeurt bijvoorbeeld door het organiseren van avonden/middagen met sprekers en het vertonen van films. Ook wordt er regelmatig in de liturgie en de verkondiging aandacht aan besteed.

Ondertussen is het van belang blijken van medeleven en solidariteit te tonen. Zowel door het mede organiseren van de maandelijkse wakes en die van de veertigdagentijd bij het hek, als elke zondag door het verzorgen van 7 bossen bloemen voor de afdelingen en de bewakers. Het verzorgen van zo'n bloemengroet vestigt ook in de betreffende kerk, die het verzorgt, de aandacht op de gevangenis. Regelmatig worden er ook kaarten geschreven naar de gevangenen. Wordt medewerking verleend aan de kapelgroep of bezoekersgroep of een oproep tot inzameling van kleding door de justitiepastores.

Pastoraal werker Leo Mesman, Haarlemmermeer

Mgr. Punt bij een wake bij het detentiecentrum bij Schiphol

LITURGISCHE SUGGESTIES

Thema: Parochie & Caritas

Lezingen uit het jaar C, 32^e zondag door het jaar 2013

2 Makkabeeën 7,1-2.9-14
2 Thessalonicenzen 2,16-3,5
Lucas 20,27-38

9/10 NOVEMBER

Bij een **Eucharistische viering** past het Eucharistisch gebed VI of XIII b goed bij het thema van de viering.

Suggesties voor Voorbeden

Voorbede 1

Bidden wij tot God,
voor mensen, over het hoofd gezien,
voor minderheden, nauwelijks in tel,
voor armen hier en in de Derde Wereld:
om recht van spreken en gelijke kansen, om menselijke waardigheid.

Voor mensen aan de macht,
voor rijkbedeelden,
de hebbers en vergaarders:
om dienstbaarheid en zorg voor de naaste,
om solidariteit met hen die tekort komen.

Voor onze aarde, uitgebuit:
om eerbied en oprechte zorg
voor grond en lucht en water,
om verantwoordelijkheid voor allen.

Voor onze kerk,
geroepen om te bevrijden,
maar vaak gevangen in zichzelf:
om warmte en gastvrijheid,
om onderling vertrouwen.

Gij die de oorsprong is
van al het goede dat gedaan wordt,
maak ons groot in eenvoud
en koninklijk in dienstbaarheid.
Laat komen – door ons – Uw rijk,
Amen

Voorbede 2

Wij bidden u God,
voor allen die geen plaats meer hebben op de arbeidsmarkt,
voor zelfstandigen, kleine boeren, en flexibel werkenden,
voor mensen met een gesubsidieerde baan,
voor mensen die in een sociale werkplaats werken,
voor al diegenen die nare besluiten moeten nemen, vanwege de teruglopende economie,
voor ieder die moet rondkomen van een uitkering:

dat zij moed en kracht houden,
blijven geloven in een toekomst waarin niet bitterheid,
maar solidariteit overheerst,
en waarin de economisch sterkeren
naar hen omzien en met hen delen.

Bij de vredeswens:

Vredeswens van Franciscus

Gelukkig zij die vrede stichten, ze worden Gods kinderen genoemd.

En dit zijn de ware vredebrengers:

zij die omwille van de liefde van Christus
bij alles wat ze in dit leven te dragen hebben
in hart en daad de vrede bewaren.

Slotgebed

Slotgebed 1

God, onze vader

Leer ons in eenvoud te leven,
met liefde voor elkaar, zoals de eerste christenen:
eensgezind in het gebed en het breken van het brood.

Dan zal de wereld geloven in hem

die Gij gezonden hebt:

Jezus Christus, onze Heer.

Slotgebed 2

God van leven, in uw zorgzaamheid krijgt uw Zoon
de taak mensen te bevrijden in hun nood.

Wij bidden U: geef dat onze liefde een veilig thuis betekent
voor hen die wij ontmoeten op onze levensweg.

Dit vragen wij U omwille van Jezus, uw Zoon en onze broeder.

Amen

Zegenbede

Krachtige tedere God, bron van leven, bron van hoop,
zegen ons, voordat wij uiteengaan,
zegen ons de en de plek waar wij naar toegaan.

Geef ons uw groeikracht

om onrecht tegen te gaan en aan de kaak te stellen,

Zodat gerechtigheid groeien kan;

om onvrede om te buigen,

gebrokenheid in uw schepping te helen,

zodat wij geheeld leven kunnen vieren,

nu reeds beginnend en uitgroeïend tot in eeuwigheid.

Daartoe zegene ons de levende God,
de Vader, de Zoon en de heilige Geest. Amen.

Zegenwens – reiszege van Sint Patrick

De Heer zij voor u om de juiste weg te wijzen.

De Heer zij achter u om u te bewaren voor de listen van de Boze.

De Heer zij naast u om u in de armen te sluiten en te beschermen tegen gevaar.

De Heer zij onder u om u op te vangen wanneer u dreigt te vallen.

De Heer zij in u om u De Heer zij te troosten bij verdriet.

De Heer zij omgeve u als een beschermende muur, wanneer anderen u willen overweldigen.

De Heer zij boven u om u te zegenen.

Zo zegen u God, vandaag, morgen en in eeuwigheid, wiens Naam is Ik- zal-er zijn,

Vader, Zoon en heilige Geest. Amen.

LIEDSUGGESTIES

Liturgie 32ste zondag door het jaar (Jaar C)

Titel (<i>Beginwoorden</i>)	Vindplaats	Liturgisch gebruik
Gehoord van mensen (<i>Zij die stom zijn</i>)	GvL 573	Offerande, Communie, Slotlied
God die ons heeft voorzien	GvL 444	Openingslied, Slotlied
God is die goed is	KD 205; PP 222	Offerande, Communie, Slotlied
Goodness is stronger dan evil / Goedheid is sterker dan slechtheid (Desmond Tutu)	Liederen & Gebeden uit Iona & Glasgow, 17	Communie
Halleluja, Ik ben de Verrijzenis	GvL 248	Allelujavers voor het evangelie
Heeft Hij ons bidden opgevangen	GvL 610	Openingslied, Slotlied
Het lied van de oproep ten leven (<i>Het mensenvolk dat in het duister leeft</i>)	GvL 615	Communie
Hij die gesproken heeft	GvL 617	Openingslied, Slotlied
Mensen, wij zijn geroepen om te leven!	GvL 494	Openingslied, Slotlied
Psalm 17 (<i>Laat mij, zo ik leef</i>)	GvL 17, LD 417	Antwoordpsalm
Psalm 27 (<i>De Heer is mijn licht</i>)	GvL 27; LD 491	Antwoordpsalm (alternatief), Communie
Schriftlied (<i>Die chaos schiep tot mensenland</i>)	GvL 593	Offerande, Communie, Slotlied
Standvastig lied (<i>Standvastig houden wij stand</i>)	GvL 634	Slotlied (n.a.v. de 2 ^e lezing!)

Van grond en vuur	GvL 639	Offerande, Slotlied
Wij leven voor God (<i>Wanneer wij leven, leven wij voor God</i>)	Opstaan! 37	Communie
Woord dat ons oproept om te leven	Geroepen om te zingen 127	Openingslied

PREEKSUGGESTIE

Wartoe ben je geroepen, en heb je de kracht om de hoop die daaruit volgt vast te houden? Dat is de vraag die uit de lezingen van vandaag aan ons gesteld wordt. Het verhaal van de Makkabeeën is er een van extremen. Het vertelt van de grote druk die er op de zeven broers gelegd wordt om de goddelijke geboden af te zweren. Maar ze blijven bij hun geloof in de Schepper van hemel en aarde, hun geloof in de bevrijder uit de slavernij van Egypte, hun geloof in de God die de leefregels voor het Volk gaf. En in het aangezicht van de dood belijden ze dat deze god sterker is dan de dood en uiteindelijk de gerechten zal doen opstaan.

Ook in Lukas gaat het over verrijzenis. Jezus wordt een strikvraag voorgelegd: hoe zit het bij de verrijzenis als je als vrouw zeven mannen hebt gehad. Jezus zegt dat het in het Koninkrijk van God er anders aan toegaat dan op aarde. Daar geldt niet wat je sociale positie is, maar wat je hebt gedaan voor het koninkrijk van God, dus voor de armen, de weduwen, de wezen. heb je je ingezet voor het rijk van de doden, of van de levenden? Dat is wat God uiteindelijk zal honoreren en waardoor mensen zullen opstaan in een nieuw leven.

Het is jammer dat de tweede lezing niet zo vaak aan bod komt in zondagse kerkdiensten, want voor de caritazondag is vooral de lezing uit de brief aan de Thessalonicenzen relevant. hier worden we opgeroepen vast te houden aan wat ons is overkomen: als christen zijn we geraakt door de liefde Gods zoals die in Jezus door de heilige Geest tot ons is gekomen. Dat is wat ons hoop en moed geeft de weg van het leven te gaan, met elkaar. dat is wat ons de kracht geeft te doen wat het Evangelie van ons vraagt, de weg van de dood te verlaten en de weg van het leven te gaan. We mogen erop vertrouwen dat deze nieuwe weg zal leiden tot een nieuwe aarde, nu al in het klein zichtbaar, uiteindelijk voltooid aan het einde der tijden.

Dit zijn geen abstracte woorden. Als we ons hart laten vormen door 'de liefde Gods en de standvastigheid van Christus', dan zijn niet alleen wij opgestaan, maar helpen we ook anderen op te staan in dat nieuwe leven. Door de liefdevolle aandacht voor lichaam en geest van de mensen om ons heen maken we zichtbaar hoe dat koninkrijk Gods eruit ziet: een gemeenschap waarin mensen tot hun recht mogen komen, bevrijd mogen worden van wat hun beperkt en knelt, waarin ze in vrijheid en verantwoordelijkheid hun roeping kunnen volgen, en erop mogen hopen dat die diepe verlangens gehoord zullen worden. Zo moge het zijn, bij ons in de kerk om te beginnen, om in de maatschappij te realiseren, zodat God kan volbrengen en voltooien.

Dr. Erik Sengers, diaken
stafmedewerker

dienst diocesane caritas
bisdom Haarlem-Amsterdam

SLOTWOORD DOOR ERIK SENGERS,

coördinator Dienst Diocesane Caritas

Het feest van Jezus' Hemelvaart is een van de grote christelijke feesten. We vieren dat Jezus, die na zijn opstanding nog enige tijd op aarde verbleef en aan de leerlingen verscheen, opgenomen werd in de hemel. 'Daar zit hij aan de rechterhand van de Vader, om te oordelen levenden en doden' zegt de geloofsbelijdenis. Door deze gebeurtenis staat ook ons als gelovigen de weg naar de hemel open, zo leert de Kerk. Veel christenen geloven het echter wel en gebruiken de vrije dag om van de eerste echte zonnestralen te gaan genieten in de natuur.

Hemelvaart is echter ook een feest voor de christelijk-sociale beweging. Op die dag viert de Kerk het verschijnen van de encycliek *Rerum Novarum* – Van de nieuwe dingen. In die encycliek schreef Paus Leo XIII in 1891 voor het eerst op een systematische manier over de visie van de Kerk op de sociale problemen van zijn tijd. Revolutionair voor die tijd, zeker uit de mond van een kerkleider: mensen moeten van hun loon volwaardig kunnen leven, de overheid moet ingrijpen als de rechtvaardigheid bedreigd wordt, mensen met veel rijkdom moeten solidair zijn met de zwakken, arbeiders mogen zich verenigen in vakbonden om hun doelen te verwezenlijken. Deze thema's zijn ook nu (weer, nog) actueel.

Lang heb ik me afgevraagd wat Hemelvaart met *Rerum Novarum* te maken heeft. De encycliek is op 15 mei 1891 gepubliceerd, mogelijk was dat een Hemelvaartsdag. Maar dan nog: waarom kiest de Paus voor het publiceren van zo'n encycliek op Hemelvaartsdag? Het ene is zo aards en werelds dat je het bijna als iets niet-religieus zou kunnen zien, het andere zo hemels en verheven dat het over de hoofden van mensen heen gaat en ze zich er niet mee verbonden voelen.

Toch worden we uitgedaagd om de hemelse en de aardse gerechtigheid bij elkaar te denken. We kunnen dat doen door een doorgaande lijn te denken tussen aarde en hemel. Met Hemelvaart gaat Jezus als aards mens naar de hemel, en met Pinksteren komt Zijn Geest van de hemel op aarde. Wat we in de Kerk proberen te doen is te leven vanuit die Geest, te leven alsof die nieuwe toekomst er al is. Hoe zouden wij willen dat we door de Hemelse Vader behandeld zouden willen worden? Als we met elkaar zo doen vinden we het paradijs op aarde terug. Dat heeft concrete daden tot gevolg: armen en zieken bijstaan, weduwen en gevangenen bezoeken, doden begraven, vluchtelingen helpen, en ook opkomen voor sociale gerechtigheid en vrede. Als we liefde hebben tot de Vader, hebben we liefde tot de naaste.

Naasteliefde en sociale gerechtigheid hebben dus direct te maken met geloof en een hemelse visie. Wat diaconale werkgroepen en PCI's doen staat in het hart van de missie van de kerk. En de inspiratie daarvoor mogen we in onze geloofsgemeenschap, in onze parochies, halen. En ook brengen, want aarde en hemel horen bij elkaar.

Meditatief

Ubi caritas est

*gebrekkig
ziek
gevangen
koud
vreemd
eenzaam*

*liefdevol
raken en aanraken
geraakt worden
raakbaar zijn
ogen om te zien
oren om te luisteren
neus om te ruiken
handen om te gebruiken
voeten om te lopen
rug om te dragen
wie dan?
hoe dan?
je medemens in nood
ontmoeten*

*zwervers elke dag eten brengen
verslaafde mensen drinken geven
verwarde mensen kleden
rare vreemdelingen onthalen
verslaafde gevangenen bezoeken
verlaten verstorvenen begraven
barmhartigheid doen
gerechtigheid nastreven
ruzie verzoenen
vrede maken*

*waar liefde is
daar is God*